

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 23. juni 2010

Tale til åbent samråd BZ og BÆ-BØ, der afholdes den 16. juni 2010 (sammen med justitsministeren)

Det talte ord gæder

Samrådsspørgsmål BZ

”I forlængelse af ministrenes besvarelse af FLF alm. Del – samrådsspørgsmål Æ, Ø og Å om vold mod grise den 13. januar 2010 hvor det blev oplyst, at Fødevarestyrelsen havde udarbejdet en analyse af sammenhængen mellem slagmærker og læssetid, og det efterfølgende har vist sig, at det er branchen selv, der har udarbejdet analysen, bedes ministrene på baggrund af myndighedernes oplysninger give en vurdering af, om der er en sammenhæng mellem slagmærker og læssetid, herunder om Danish Crowns afregningssystem har påvirket stigningen i antallet af forhold om slagmærker på svin?”

Samrådsspørgsmål BÆ

”Hvad agter ministrene at foretage sig, efter at de har givet Folketingets Fødevarerudvalg urigtige oplysninger om, hvem der har udarbejdet analysen om sammenhængen mellem slagmærker og læssetid?”

Samrådsspørgsmål BØ

”Hvad vil ministrene gøre for at genvinde tilliden fra Folketingets Fødevarerudvalg efter vildledningen af udvalget?”

Svar:

- Jeg vil besvare udvalgets spørgsmål BZ, BÆ og BØ samlet. Derefter vil jeg give ordet til justitsministeren.

Baggrund

- I januar 2010 var der samråd her i Fødevarerudvalget om slagmærker hos svin. Baggrunden var, at der var set en kraftig stigning i antallet af politianmeldte forhold med slagmærker på svin fra 2006 til 2008. Det faldt sammen med, at der i 2006 blev indført et nyt afregningssystem hos Danish Crown slagterierne, som indebærer, at der er flere penge at tjene for landmanden, hvis svinene bliver læsset hurtigere på transportvognen til slagteriet.
- Stigningen i antallet af politianmeldelser for slag på svin blev sammenkoblet med indførslen af det nye afregningssystem, og nogle mente, at afregningssystemet kunne være en del af forklaringen på stigningen.
- Afregningssystemet er baseret på den tid, det tager at flytte svinene fra stalden og ud på lastbilen.
- For at få et udgangspunkt for at vurdere, om der var en sammenhæng mellem læssetiden og forekomsten af

slagmærker, blev der gennemført en statistisk analyse af sammenhængen mellem politianmeldelser for slagmærker og læssetider. Konklusionen i analysen var, at den *gennemsnitlige* læssetid pr. gris ikke var anderledes i de tilfælde, der var blevet politianmeldt, end i de tilfælde, der ikke var meldt.

- Efterfølgende er der i medierne blevet stillet spørgsmålstegn ved uvildigheden af den analyse.

Baggrund for udførelsen af analysen

- Når det under samrådet i januar blev oplyst, at Fødevarestyrelsen havde lavet analysen, var det korrekt. Analysen blev udført på Fødevarestyrelsens anmodning, og Fødevarestyrelsen var ansvarlig for valget af metoder og hvordan studiet skulle designes.
- Fødevarestyrelsen udførte analysen med bistand fra erhvervet. Erhvervet bidrog på to måder: for det første stillede erhvervet data om læssetider til rådighed, som Fødevarestyrelsen ellers ikke har adgang til. For det andet gav de bistand til at gennemføre den statistiske test.
- Den statistiker, som blev valgt til at løse opgaven, er en anerkendt forsker, der har arbejdet på Århus Universitet, og som nu er ansat i Landbrug og Fødevarer.

- Fødevarestyrelsen havde ikke selv medarbejdere, der har en tilsvarende kompetence på det område. Statistikerne blev altså valgt på baggrund af kendskabet til hans kvalifikationer.
- Fødevarestyrelsen designede som sagt analysen, og undersøgelsen foregik i styrelsens regi, også rent fysisk.
- Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at undersøgelsen er retvisende, valid og kvalificeret, og at rapporten tilhører styrelsen – ikke erhvervet. Denne opfattelse kan jeg tilslutte mig.
- Endvidere har jeg fået en grundig og fyldestgørende redegørelse fra veterinærdirektøren, som jeg er tilfreds med. Dermed er der heller ingen grund til, at udvalget ikke skulle have tillid til ministeriet.

Uvildig vurdering fra DJF

- For at fjerne mulig tvivl om analysens gennemførelse, har jeg dog bedt Fødevarestyrelsen om at indhente en uvildig vurdering af den gennemførte dataanalyse. Denne er indhentet hos Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) ved Aarhus Universitet.
- Konklusionen af denne vurdering foreligger nu.

- Det er DJF's vurdering, at databehandlingen og afrapporteringen i Fødevarestyrelsens analyse af læssetid i forbindelse med politianmeldelser af slagsår er seriøs i forhold til den stillede opgave med fokus på læssetid pr. gris. Det er endvidere DJF's vurdering, at der er sket en forsvarlig databehandling, og at datamaterialet ikke indikerer en sammenhæng mellem læssetid pr. gris og forekomst af politianmeldelse.
- I overensstemmelse med det tidligere udmeldte er det derfor DJF's vurdering, at der ikke entydigt kan fortolkes i forhold til en eventuel sammenhæng mellem slagskader og afregningssystem, og der findes ikke dokumentation for, hvordan læssetiden pr. gris generelt påvirkes af, at grisene udsættes for slag.
- Udover at vurdere Fødevarestyrelsens analyse, så har forskeren ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet *på eget initiativ* foretaget en statistisk vurdering af datamaterialet. Denne analyse kan indikere, at læssetiden pr. gris faldt med stigende størrelse af leverancen, og at sandsynligheden for politianmeldelse på grund af slagskader var større, jo længere den totale læssetid var.
- Universitetet mener dog selv, at analysen ikke umiddelbart kan tolkes entydigt, da datamaterialets natur og kvalitet gør det vanskeligt at adskille forskellige årsagsfaktorer. Forskeren har i den forbindelse fremført, at der blandt andet

savnes informationer om eksempelvis slagteri og transporttid.

- Der er således fortsat usikkerhed om, hvad der er årsagen – eller årsagerne – til, at grise i nogle besætninger påføres flere slagmærker end grise i andre besætninger.
- Fødevarestyrelsen har fra januar 2010 ændret registreringen på slagterierne. Før blev slagmærker og bidsår registreret med samme nummerkode af kødkontrollen, men fra januar i år blev koden delt op, så menneske-påførte slag, ikke-menneske-påførte slag og bidsår registreres hver for sig. Det betyder, at man præcist kan overvåge udviklingen i antallet af slagmærker påført af mennesker.
- Når disse data foreligger i 2011 for hele 2010, vil jeg foranledige, at der bliver foretaget en registerbaseret forundersøgelse, der ser på risikoen for slagmærker hos den enkelte gris. På baggrund af denne vil det blive vurderet, om der er grundlag for at sætte en større undersøgelse i gang.

Initiativer, som branchen kunne tage for at nedbringe antal af slag

- Afslutningsvist vil jeg understrege – som det også blev sagt under samrådet i januar – at det mest centrale i forbindelse med slag mod grise selvfølgelig stadig vil være, at branchen selv gør en indsats, for at komme problemerne med slagmærker til livs.

- De foreløbige tal for politianmeldelser i 2009 tyder da også på, at branchen har taget problemet alvorligt, i det antallet af politianmeldelser ser ud til at falde betydeligt fra ca. 230 i 2008 til knap 40 i 2009.
- Med indførsel af den nye nummerkode for menneske-påførte slagmærker har branchen fået yderligere muligheder for at reagere passende, når der registreres svin med slagmærker.
- Samtidig vil Fødevarestyrelsens personale i kødkontrollen naturligvis også fremover være opmærksomme på slagmærker og melde overtrædelser til politiet.
- Jeg vil nu give ordet til justitsministeren.